

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА И ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА ПОЛСКА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Македонската влада и Владата на Република Полска за поттикнување и заемна заштита на инвестициите,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 2 април 1997 година.

Број 08-1142/1
2 април 1997 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Киро Глигоров, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Тито Петковски, с.р.

**ЗАКОН
ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА И ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА
ПОЛСКА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ**

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу Македонската влада и Владата на Република Полска за поттикнување и заемна заштита на инвестициите, склучен во Скопје на 28 ноември 1996 година.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски, полски и на англиски јазик гласи:

**Д О Г О В О Р
меѓу
МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА
И
ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА ПОЛСКА
за поттикнување и заемна заштита на
инвестициите**

Македонската Влада и Владата на Република Полска, во натамошниот текст: Договорни страни, со желба за поттикнување на меѓусебната стопанска соработка во заеднички интерес, со цел за создавање и одржување поповолни услови за инвестирање на инвеститори од едната Договорна страна на територијата на другата, имајќи ја предвид потребата за поттикнување и заштита на странските инвестирања со цел за стопански развој на договорните страни, се договорија за следното:

Член 1

Дефиниции

За целите на овој Договор

1) Изразот "инвестиција" се однесува на било кој имот што го инвестирал инвеститорот на едната Договорна страна, под услов инвестирањето да е извршено според законите и прописите на другата Договорна страна, вклучувајќи:

- а) подвижен и недвижен имот, гаранции и стварни права како што се: право на службеност, хипотека и други права согласно закон;
- б) акции, удели или било кој друг облик на учество;
- в) побарувања кои гласат на пари или други услуги кои имаат стопанска вредност;
- г) авторски права, заштитни знаци, патенти и други права од интелектуалната и индустриската сопственост, know-how и good will;

д) било кое право од финансиска природа кое произлегува од закон или спогодба, како што е право на концесија издадено во согласност со важечките одредби, со кое се уредува вршењето на работите, вклучувајќи истражување, обработка, добивање и експлоатација на природните извори.

2. Изразот "инвеститор" значи било кое физичко или правно лице на едната Договорна страна кое инвестирало, инвестира или ќе инвестира на територијата на другата Договорна страна.

а) Изразот "физичко лице" значи во односот на двете договорни страни било кое физичко лице кое има државјанство на државата договорничка на овој договор.

б) Изразот "правно лице" значи во односот на двете Договорни страни правно лице вклучувајќи претпријатија, компании, корпорации, деловни здруженија или други организации кои се основани или на друг начин се организирани согласно со законодавството на една од Договорните страни и имаат свое седиште на територијата на таа Договорна страна.

3. Изразот "приход" значи пари кои се остваруваат од инвестициите, а особено профит, камати, дивиденди, надоместоци за авторски права и разни други надоместоци, вклучувајќи го и повторно инвестираниот капитал и капиталната добивка.

4. Изразот "територија" ја подразбира територијата на државите на Договорните страни од овој Договор, кој го опфаќа копнениот, водниот и воздушниот простор над кој секоја од државите на Договорните страни од овој Договор врши јурисдикција или суверени права согласно со сопственото внатрешно законодавство и со меѓународното право.

5. Било каква промена во формата на инвестираните средства не влијае на нејзиниот карактер како инвестиција

Член 2

Поттикнување и одобрување на инвестиции

1. Секоја Договорна страна на својата територија ќе ги поттикнува инвестициите на инвеститорите на другата Договорна страна и ќе ги одобрува таквите инвестиции согласно со своето важечко законодавство.

2. Кога Договорната страна ќе го дозволи инвестирањето на својата територија, согласно со своите закони и прописи, ќе ги издаде потребните одобренія во врска со таквото инвестирање со поткрепа на лиценцни спогодби и договори за техничка, трговска или административна соработка. Секоја Договорна страна, по потреба, ќе настојува да издаде потребни одобренія во врска со работата на советници или други квалификувани лица со странско државјанство.

Заштита и третман на инвестициите

1. Секоја Договорна страна ќе обезбеди целосна заштита и сигурност во рамките на својата територија на инвестициите на инвеститорите од другата Договорна страна извршени во согласност со нејзините закони и прописи и нема со неоправдани и неправични мерки да влијае на управувањето, одржувањето, употребата, користењето, проширувањето, продажбата и, во краен случај, на укинувањето на таквото инвестирање.

2. Секоја Договорна страна ќе обезбеди правичен и непристрасен третман на инвестицијата на инвеститорот од другата Договорна страна во рамките на својата територија. Овој третман не смее да биде понеповолен од третманот кој секоја Договорна страна го дава на својот сопствен инвеститор или на инвеститор од трета држава.

3. Третманот од став 1 и 2 на овој член нема да се применува на привилегии кои ги дава секоја од Договорните страни на инвеститорите на трети држави врз основа на нивното членство или здружување на слободниот пазар, царинска унија, заеднички пазар, или врз основа на постојни или идни спогодби кои се однесуваат на одбегнување на двојно оданочување или спогодба која се однесува на други даночни прашања, а во случајот со македонската страна и нејзините односи воспоставени врз основа на економската соработка со поранешните југословенски републики.

Член 4

Експропријација и надоместок

1. Ниедна Договорна страна не може да преземе мерки на експропријација, национализација или други мерки од исто или слично значење спрема инвестициите на инвеститорите на другата Договорна страна (во натамошниот текст: експропријација), освен во случај тие мерки да се преземени во јавен интерес, на правична основа, по законска постапка и ако е предвиден соодветен надоместок за експроприраната сопственост.

Надоместокот мора да одговара на пазарната вредност на експроприраното вложување непосредно пред да е извршена експропријацијата, односно пред таа да стане општо познат факт. Надоместокот за штетата ги содржи и каматите, пресметани на годишна LIBOR основа од денот на национализацијата или експропријацијата до денот на исплатата.

2. Износот на надоместокот ќе се одреди во конвертибилна и слободно трансферибилна валута и ќе биде исплатен без одлагање на овластено лице, без оглед на неговото живеалиште односно престојување.

Исплатата на надоместокот мора да се изврши без одлагање, што подразбира временски период кој по редовен тек на работите е потребен да се изврши преносот на средствата.

Наведениот временски период почнува да тече од денот на поставувањето на барањето за надоместок и не смее да го надмине рокот од три месеци.

3. Инвеститорите на едната Договорна страна кои трпат штета во инвестициите на територијата на другата Договорна страна, заради војна или други вооружени судири, состојба на државна загрозеност, побуна, востание или немири, имаат право на надоместок на штета во вид на обештетување, компензација или друг вид на надоместок, според условите кои не можат да бидат понеповолни од оние кои се признаваат на сопствените инвеститори односно на инвеститорите од трети држави.

Исплатата на наведените надоместоци ќе се изврши без одлагање, штом тоа е можно, во конвертибилна и слободно трансферибилна валута.

Член 5

Пренос

1. Секоја Договорна страна на чија територија е извршено инвестирање на инвеститори од другата Договорна страна, ќе им дозволи слободен пренос на средствата во врска со инвестициите, а особено на:

- а) влогот и дополнителните суми на пари потребни за одржување и проширување на инвестициите;
- б) заработката, добивката, камати, дивиденди и други тековни приходи;
- в) износите за враќање на кредити, вклучувајќи и камати, според важечки и документиран договор кој е во непосредна врска со одреденото инвестирање;
- г) надоместоци за авторски права (ROYALTIES) и провизии;
- д) приходите од целосна или делумна продажба или укинување на инвестицијата;
- ѓ) надоместоците од членот 4 на овој договор;
- е) заработките на државјаните на едната Договорна страна на кои им е дозволена работа во рамките на инвестициите на територијата на другата Договорна страна.

2. Преносите мора да бидат извршени и пресметани без одлагање, во конвертибилна валута според редовниот курс на денот на преносот, во согласност со постапката која ја пропишала договорната страна на чија територија инвестирањето е извршено, под услов да се намирани сите финансиски обврски спрема таа Договорна страна.

3. Договорните страни се согласни дека условите за извршување на преносот од ставот 1 и 2 на овој член не смеат да бидат понеповолни од условите договорени за пренос кои произлегуваат од ивнестициите на било која трета држава.

Член 6

Суброгација

1. Ако едната Договорна страна или некоја агенција изврши плаќање на било кои од нејзините инвеститори под гаранција или осигурување во согласност со договорот за инвестирање, другата Договорна страна ќе го признае таквиот пренос на права (суброгација) во корист на Договорната страна или агенција во поглед на сите права на претходниот инвеститор.

Договорната страна или агенција на која по пат на суброгација, се пренесени правата на инвеститор, има право на истите права како и инвеститорот, и за да ги оствари, мора да ги преземе и извршува сите обврски кои за него од таа осигурана инвестиција произлегуваат.

2. Во случај на суброгација од став 1 на овој член инвеститорот не е овластен за подигање тужба, ако за тоа посебно не го овласти Договорната страна или агенција на Договорната страна која ги презела правата од договорот.

Член 7

Решавање на спорови помеѓу едната договорна страна и инвеститорите на другата договорна страна

1. Во случај на спор помеѓу едната Договорна страна и инвеститорот на другата Договорна страна инвеститорот е должен, со детални податоци писмено да ја извести другата Договорна страна за постоењето на таквиот спор. Било кој спор меѓу едната Договорна страна и инвеститорот од другата Договорна страна, би требало да се решава спогодбено.

2. Во случај кога спорот не може да се реши спогодбено, во рок од шест месеци од денот на писмениот поднесок со кој е известена Договорната страна, според своја проценка, засегнатиот инвеститор, за спорните прашања, може да предложи, спорот да се решава:

- пред судот на Договорната страна на чија територија инвестицијата е извршена;
- пред "ад хок" арбитражен суд, согласно арбитражните правила на Комисијата за меѓународно трговско право на ООН (UNCITRAL);
- пред Меѓународниот центар за решавање на инвестициони спорови (ICSID), согласно Конвенцијата за решавање на инвестициони

спорови меѓу држави и државјани на други држави, отворена за потпишување на 18.03.1965 год. во Вашингтон Д.Ц., во случај двете Договорни страни да ја потпишале таа Конвенција.

3. Во случај на поведување спор пред надлежен орган на Договорната страна или пред меѓународна арбитража, изборот за една од двете постапки е дефинитивен.

4. Арбитражната одлука односно пресудата ќе се донесе врз основа на:

- одредбите на овој Договор;
- националното право на Договорната страна на чија територија инвестицијата е извршена, вклучувајќи ги и правилата на судир на законите;
- правилата и општо прифатените начела на меѓународното право.

5. Арбитражната одлука односно пресуда е конечна и задолжителна за двете страни во спорот. Секоја Договорна страна е должна да ја изврши арбитражната одлука според прописите на националното право.

Член 8

Решавање на спорови меѓу договорните страни

1. Споровите меѓу Договорните страни кои се однесуваат на толкувањата и примената на одредбите на овој Договор, ќе се решаваат со консултации и преговори по дипломатски пат.

2. Доколку Договорните страни не можат да постигнат спогодба за спорните прашања во рок од шест месеци од датумот кога едната Договорна страна писмено ја извести другата Договорна страна за спорот, врз основа на барање од било која Договорна страна, за тие прашања ќе одлучува арбитражен суд составен од три члена.

Секоја Договорна страна ќе именува по еден арбитер, а така именуваните арбитри ќе именуваат претседател кој мора да биде државјанин на трета држава која одржува дипломатски односи со двете Договорни страни.

3. Ако едната Договорна страна не именува арбитер, ниту се јавува на повикот на другата Договорна страна тоа да го стори во рок од два месеци од денот на повикот, арбитер ќе именува претседателот на Меѓународниот суд на правдата на барање на Договорната страна која поставила арбитер.

4. Ако именуваните арбитри не може да се согласат за избор на претседател во рок од два месеци од нивното именување, на барање на било

која договорна страна ќе го именува претседателот на Меѓународниот суд на правдата.

5. Ако во случаите од ставот 3 и 4 на овој член, претседателот на Меѓународниот суд на правдата е спречен во вршењето на својата функција или ако е државјанин на една од Договорните страни, претседателот ќе го именува потпретседателот, а во случаите на негова спреченост или припадност на една од Договорните страни, претседателот ќе го именува најстариот судија на Судот кој не е државјанин ниту на една од Договорните страни.

6. Арбитражниот суд, согласно другите одредби на Договорните страни, ќе ја одреди постапката и ќе донесе одлука со мнозинство на гласови.

7. Одлуката на арбитражниот суд е конечна и задолжителна за двете страни.

8. Секоја Договорна страна ги поднесува своите трошоци во врска со учествувањето и застапувањето во арбитражната постапка. Трошоците за претседателот и останатите трошоци ќе ги поднесат на еднакви делови Договорните страни. Судот може да одлучи поголем дел од трошоците да ги поднесе едната Договорна страна и оваа одлука ќе биде обврзувачка за двете Договорни страни.

Член 9

Поповолно право

Ако домашното право на било која Договорна страна обврски по меѓународното позитивно право или обврски кои произлегуваат од подоцна извршени дополнувања на овој Договор склучени помеѓу Договорните страни содржат општи или посебни одредби кои за инвеститорите на Договорните страни одредуваат примена на поповолни услови од оние пропишани со овој Договор ќе се применуваат поповолните одредби во онаа мерка во која се поповолни од одредбите на овој Договор.

Член 10

Преговори и размена на информации

На барање од едната Договорна страна, другата Договорна страна веднаш ќе пристапи кон преговори за толкување и примена на овој Договор.

На барање од едната Договорна страна, другата Договорна страна е должна да ги пружи потребните информации за законите, прописите, одлуките, административната пракса, постапка или политика чија примена влијае на инвестициите на кои се однесува овој Договор.

Член 11

Примена

Овој Договор ќе се применува на инвестициите на територијата на Договорната страна направени, согласно со законите и прописите на инвеститорите на другата Договорна страна, од денот на влегувањето во сила на овој Договор.

Член 12

Влегување во сила

Овој Договор влегува во сила со денот на примањето на последното известување на едната Договорна страна од другата Договорна страна за исполнување на сите услови за влегување во сила на овој Договор предвидени со законодавството.

Член 13

Траење и престанок на договорот

1. Овој Договор останува во сила за период од десет (10) години од денот на неговото влегување во сила и автоматски се продолжува за период или периоди од наредни десет години, ако ниту една од Договорните страни со писмено известување, не го откаже, најдоцна една година пред истекнувањето на неговата важност.

Известувањето за откажување на Договорот влегува во сила и Договорот се смета за откажан по истекот на една година од денот кога другата Договорна страна го примила известувањето за откажување на Договорот.

2. На инвестициите извршени пред настапувањето на откажувањето на Договорот, одредбите од овој Договор ќе се применуваат за период од десет години од денот на престанувањето на овој Договор.

Овој Договор е составен во Скопје на 28 ноември 1996 година, во два истоветни примерока, секој на македонски, полски и англиски јазик.

Во случај на несогласување, меродавен е англискиот текст на Договорот.

ЗА МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА

**ЗА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА
ПОЛСКА**

Министер за надворешни работи
д-р Љубомир Фрчковски, с.р.

Министер за надворешни работи
Дариуш Росати, с.р.

U M O W A

M I Ę D Z Y

R Z Ą D E M M A C E D O Ń S K I M

A

R Z Ą D E M R Z E C Z Y P O S P O L I T E J P O L S K I E J

W S P R A W I E P O P I E R A N I A

I W Z A J E M N E J O C H R O N Y I N W E S T Y C J I

P R E A M B U Ĺ A

Rząd Macedoński i Rząd Rzeczypospolitej Polskiej (zwane dalej "Umawiającymi się Stronami"),

dażąc do rozszerzenia współpracy gospodarczej wzajemnie korzystnej dla obu Państw,

mając na celu stworzenie i utrzymanie korzystnych warunków do inwestowania przez inwestorów jednej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony,

uznając potrzebę popierania i ochrony inwestycji zagranicznych w celu przyczyniania się do rozkwitu gospodarczego obydwu Umawiających się Stron,

uzgodniły, co następuje:

ARTYKUŁ 1

DEFINICJE

W rozumieniu niniejszej Umowy:

1. Określenie "inwestycja" oznacza wszelkie mienie, zainwestowane przez inwestora jednej Umawiającej się Strony zgodnie z ustawodawstwem i przepisami drugiej Umawiającej się Strony i obejmuje:

- a) własność ruchomości i nieruchomości, gwarancje i prawa majątkowe, takie jak służebność, hipoteka i inne ustawowe prawa;
- b) akcje, udziały lub wszelkie inne rodzaje udziału w spółkach;
- c) wierzytelności pieniężne lub prawa do innych świadczeń, mających wartość ekonomiczną;
- d) prawa autorskie, znaki handlowe, patenty lub inne prawa własności intelektualnej lub przemysłowej, know-how i goodwill,
- e) wszelkie prawa o charakterze finansowym, przyznane na mocy prawa lub umowy, takie jak koncesje nadane zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie prowadzenia takiej działalności, jak poszukiwanie, obróbka, wydobywanie i eksploatacja zasobów naturalnych.

2. Określenie "inwestor" oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną jednej Umawiającej się Strony, która zainwestowała lub zamierza inwestować na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

- a) określenie "osoba fizyczna" oznacza w odniesieniu do każdej z Umawiających się Stron, osobę, będącą obywatelem jednej z Umawiających się Stron, która jest stroną niniejszej Umowy;
- b) określenie "osoba prawna" oznacza w odniesieniu do każdej z Umawiających się Stron wszelkie osoby prawne, przedsiębiorstwa

spółki, korporacje, stowarzyszenia handlowe lub organizacje utworzone lub zorganizowane zgodnie z ustawodawstwem danej Umawiającej się Strony, mające siedzibę na terytorium tej Umawiającej się Strony.

3. Określenie "przychody" oznacza kwoty pieniężne uzyskane z inwestycji, a w szczególności zyski, odsetki, dywidendy, należności licencyjne, honoraria, w tym zyski reinwestowane oraz zyski ze sprzedaży majątku.

4. Określenie "terytorium" oznacza terytorium Umawiających się Państw-Stron niniejszej Umowy, obejmujące obszar lądowy, wodny i przestrzeń powietrzną, nad którymi każde z odnośnych Państw-Stron niniejszej Umowy sprawuje jurysdykcję lub suwerenne prawa zgodnie z własnym wewnętrznym ustawodawstwem i prawem międzynarodowym.

5. Zmiana formy inwestycji dopuszczonej zgodnie z ustawodawstwem i przepisami Umawiającej się Strony, na której terytorium inwestycja została dokonana, nie zmienia jej charakteru jako inwestycji.

ARTYKUŁ 2

POPIERANIE I DOPUSZCZANIE INWESTYCJI

1. Każda z Umawiających się Stron będzie popierać na swoim terytorium inwestycje inwestorów drugiej Umawiającej się Strony i będzie dopuszczać takie inwestycje zgodnie ze swoim ustawodawstwem i przepisami.

2. Jeżeli Umawiająca się Strona dopuściła inwestycję na swoje terytorium, wówczas ta Strona przyzna zgodnie z jej ustawodawstwem i przepisami niezbędne zezwolenia związane z taką inwestycją i z wykonaniem umów licencyjnych i umów o pomocy technicznej, handlowej i menedżerskiej. Każda z Umawiających się Stron będzie w razie potrzeby dokładać wszelkich starań w celu wydania niezbędnych zezwoleń na działalność doradców i innych wykwalifikowanych osób posiadających obywatelstwo zagraniczne.

ARTYKUŁ 3

OCHRONA I TRAKTOWANIE INWESTYCJI

1. Każda z Umawiających się Stron będzie ochraniać na swoim terytorium inwestycje dokonane zgodnie z jej ustawodawstwem i przepisami przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony i nie będzie naruszać w sposób nieuzasadniony lub dyskryminujący prawa inwestora drugiej Umawiającej się Strony do zarządzania, utrzymywania, wykorzystywania, osiągania korzyści, rozszerzania działalności, sprzedaży i w razie potrzeby, likwidacji takich inwestycji.

2. Każda z Umawiających się Stron zapewni na swoim terytorium sprawiedliwe i równe traktowanie inwestycji inwestorów drugiej Umawiającej

się Strony. Traktowanie to nie będzie mniej korzystne niż przyznane przez każdą Umawiającą się Stronę inwestycjom dokonanyom przez jej własnych inwestorów lub przez inwestorów jakiegokolwiek trzeciego państwa.

3. Traktowanie, o którym mowa w ustępach 1 i 2 tego artykułu nie będzie miało zastosowania do przywilejów, jakie którakolwiek z Umawiających się Stron przyzna inwestorom państwa trzeciego ze względu na jej członkostwo lub przynależność do strefy wolnego handlu, unii celnej, wspólnego rynku lub jakiegokolwiek istniejącej lub przyszłej konwencji w sprawie unikania podwójnego opodatkowania lub innych spraw podatkowych, a w przypadku Rządu Macedońskiego z uwagi na jego ustalone stosunki współpracy gospodarczej z byłymi republikami jugosłowiańskimi.

ARTYKUŁ 4

WYWŁASZCZENIE I ODSZKODOWANIE

1. Żadna z Umawiających się Stron nie podejmie bezpośrednio lub pośrednio działań wywłaszczeniowych, nacjonalizacyjnych lub innych działań o takim samym charakterze lub równoważnym skutku w stosunku do inwestycji należących do inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, chyba że działania te zostaną podjęte w interesie publicznym i nie będą miały charakteru dyskryminacyjnego i będą podjęte zgodnie z właściwą procedurą prawną oraz za skutecznym i właściwym odszkodowaniem. Odszkodowanie takie będzie odpowiadać wartości rynkowej wywłaszczonej inwestycji ustalonej według stanu przed wywłaszczeniem lub zanim decyzja o wywłaszczeniu stała się publicznie wiadoma. Odszkodowanie będzie obejmować odsetki do czasu spłaty obliczone na bazie LIBOR, obejmujące okres od daty nacjonalizacji do daty całkowitej spłaty.

2. Kwota odszkodowania zostanie uregulowana w walucie wymiennej i będzie wypłacona bez zbędnej zwłoki osobie uprawnionej bez względu na jej miejsce pobytu lub zamieszkania. Transfer "bez zbędnej zwłoki" uważany będzie wówczas, jeżeli będzie dokonany w przeciągu czasu wymaganego normalnie dla wypełnienia formalności związanych z transferem. Okres ten zacznie biec w dniu, w którym został złożony wniosek i nie może przekroczyć 3 miesięcy.

3. Inwestorzy jednej z Umawiających się Stron, których inwestycje poniosą straty na terytorium drugiej Umawiającej się Strony z powodu wojny lub jakiegokolwiek innego konfliktu zbrojnego, stanu wyjątkowego, rewolty, powstania lub zamieszek, będą traktowani przez tę drugą Umawiającą się Stronę w zakresie przywrócenia, odszkodowania, kompensacji lub innego wynagrodzenia nie mniej korzystnie niż własni inwestorzy lub inwestorzy jakiegokolwiek państwa trzeciego. Należne z tego tytułu płatności będą w miarę możliwości podlegały transferowi bez zbędnej zwłoki w walucie wymiennej.

ARTYKUŁ 5

TRANSFER

1. Każda z Umawiających się Stron, na terytorium której dokonane zostały inwestycje przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, przyzna tym inwestorom swobodny transfer płatności związanych z tymi inwestycjami, a w szczególności:

- a) kapitału i kwot dodatkowych, niezbędnych do utrzymania i rozszerzenia inwestycji;
- b) zysków, odsetek, dywidend i innych bieżących dochodów;
- c) kwot na spłatę pożyczek z odsetkami prawidłowo zaciągniętych i udokumentowanych i związanych bezpośrednio z konkretną inwestycją;
- d) należności licencyjnych i honorariów;
- e) wpływów z całkowitej lub częściowej sprzedaży lub likwidacji inwestycji;
- f) odszkodowań przewidzianych w artykule 4;
- g) zarobków obywateli jednej Umawiającej się Strony, którzy uzyskają zezwolenie na pracę w związku z inwestycją dokonaną na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

2. Transfery będą dokonywane bez zbędnej zwłoki w walucie wymiennej według kursu stosowanego w dniu transferu i zgodnie z procedurą ustaloną przez Umawiającą się Stronę, na której terytorium inwestycja została dokonana, z zastrzeżeniem wypełnienia wszelkich zobowiązań finansowych wobec danej Umawiającej się Strony.

3. Umawiające się Strony zobowiązują się przyznać transferom, o których mowa w ustępach 1 i 2 tego artykułu, traktowanie nie mniej korzystne niż przyznane transferom pochodzącym z inwestycji dokonanych przez inwestorów któregośkolwiek państwa trzeciego.

ARTYKUŁ 6

SUBROGACJA

1. Jeżeli Umawiająca się Strona lub jakakolwiek jej agencja dokona płatności któremukolwiek z jej inwestorów w ramach gwarancji lub ubezpieczenia zawartego w związku z inwestycją, druga Umawiająca się Strona uzna ważność przejęcia przez pierwszą Umawiającą się Stronę lub jej agencję wszelkich praw lub roszczeń przysługujących inwestorowi.

Umawiająca się Strona lub jakakolwiek jej agencja, która przejęła prawa inwestora jest uprawniona do takich samych praw jakie posiada inwestor i do dochodzenia takich praw w takim samym zakresie, z zastrzeżeniem wypełnienia zobowiązań inwestora związanych z ubezpieczoną w ten sposób inwestycją.

2. W przypadku subrogacji określonej w ustępie 1 tego artykułu inwestor nie będzie wysuwał roszczeń jeżeli nie będzie do tego upoważniony przez Umawiającą się Stronę lub jej agencję.

ARTYKUŁ 7

ROZSTRZYGANIE SPORÓW MIĘDZY UMAWIAJĄCĄ SIĘ STRONĄ A INWESTOREM DRUGIEJ UMAWIAJĄCEJ SIĘ STRONY

1. Spory między jedną z Umawiających się Stron a inwestorem drugiej Umawiającej się Strony będą notyfikowane pisemnie przez inwestora Umawiającej się Stronie przyjmującej inwestycje z podaniem szczegółowej informacji. Wszelki spór powinien być załatwiony w miarę możliwości w drodze polubownej.

2. Jeżeli spór nie będzie mógł być rozstrzygnięty polubownie w ciągu sześciu miesięcy od daty pisemnej notyfikacji, którą druga Umawiająca Strona została poinformowana o przedmiocie sporu, wówczas zainteresowany inwestor może zaproponować według własnego wyboru, aby spór został przedłożony:

- właściwemu sądowi Umawiającej się Strony, na której terytorium inwestycja została dokonana;

- trybunałowi arbitrażowemu ad hoc, utworzonemu zgodnie z Regulaminem Procedury Arbitrażowej Komisji Narodów Zjednoczonych do spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego; (U.N.C.I.T.R.A.L.)

- Międzynarodowemu Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych (ICSID) utworzonemu na mocy "Konwencji w sprawie rozstrzygania sporów inwestycyjnych między Państwami a obywatelami państw drugich" wyłożonej do podpisu dnia 18.03.1965 roku, w przypadku gdy obie Umawiające się Strony staną się sygnatariuszami tej Konwencji.

3. Jeżeli spór zostanie przedłożony właściwemu sądowi Umawiającej się Strony lub trybunałowi arbitrażowemu, to wybór jednej lub drugiej drogi postępowania będzie ostateczny.

4. Wyrok arbitrażowy będzie się opierał na:

- postanowieniach niniejszej Umowy,
- prawie krajowym Umawiającej się Strony, na której terytorium inwestycja została dokonana, włącznie z normami kolizyjnymi,
- normach i powszechnie przyjętych zasadach prawa międzynarodowego.

5. Orzeczenia arbitrażowe będą ostateczne i wiążące dla obu stron sporu. Każda Umawiająca się Strona zobowiązuje się do wykonania orzeczenia zgodnie z jej prawem krajowym.

ARTYKUŁ 8

SPORY MIĘDZY UMAWIAJĄCYMI SIĘ STRONAMI

1. Spory między Umawiającymi się Stronami dotyczące interpretacji i stosowania niniejszej Umowy będą rozstrzygane w miarę możliwości w drodze konsultacji i rokowań dyplomatycznych.

2. Jeżeli Umawiające się Strony nie mogą osiągnąć porozumienia w ciągu sześciu miesięcy od powstania między nimi sporu, to taki spór będzie przedłożony na żądanie którejkolwiek Umawiającej się Strony trybunałowi arbitrażowemu utworzonemu w następujący sposób: każda Umawiająca się Strona wyznaczy jednego arbitra a ci dwaj arbitrzy wybiorą przewodniczącego trybunału, który będzie obywatelem państwa trzeciego utrzymującego stosunki dyplomatyczne z obydwoma Umawiającymi się Stronami.

3. Jeżeli jedną z Umawiających się Stron nie wyznaczy jej arbitra i nie podejmie na wniosek drugiej Umawiającej się Strony działań w celu dokonania takiej nominacji w ciągu dwóch miesięcy, to arbiter będzie mianowany na wniosek drugiej Strony przez Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

4. Jeżeli obaj arbitrzy nie mogą osiągnąć porozumienia w ciągu dwóch miesięcy po ich mianowaniu odnośnie wyboru przewodniczącego trybunału wówczas będzie on mianowany na wniosek jednej z Umawiających się Stron przez Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

5. Jeżeli w przypadkach przewidzianych w ustępach 3 i 4 tego artykułu Przewodniczący Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości nie może spełnić wymienionej funkcji lub jeżeli jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, wówczas wymaganej nominacji dokona Wiceprzewodniczący, a jeżeli Wiceprzewodniczący nie może spełnić tej funkcji lub jeżeli jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, to wymaganej nominacji dokona najstarszy rangą sędzia Trybunału, który nie jest obywatelem żadnej z Umawiających się Stron.

6. Z uwzględnieniem innych postanowień między Umawiającymi się Stronami, Trybunał ustali własny tryb postępowania. Trybunał podejmie decyzje większością głosów.

7. Postanowienia trybunału są ostateczne i wiążące dla obydwu Umawiających się Stron.

8. Każda Umawiająca się Strona ponosi koszty mianowanego przez nią arbitra oraz koszty swojego udziału w postępowaniu arbitrażowym. Koszty przewodniczącego jak również inne koszty pokrywają w w równych częściach Umawiające się Strony. Trybunał może jednakże postanowić, że jedna ze stron poniesie wyższe wydatki i taka decyzja będzie wiążąca dla obydwu stron.

ARTYKUŁ 9

STOSOWANIE KORZYSTNIEJSZYCH NORM

Jeżeli prawd wewnętrzne Umawiającej się Strony lub istniejące albo przyszłe zobowiązania powstałe między Umawiającymi się Stronami zgodnie z prawem międzynarodowym zawierają dodatkowe regulacje, które ogólnie lub szczegółowo przewidują w odniesieniu do inwestycji dokonanych przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony traktowanie bardziej korzystne od przewidzianego w niniejszej Umowie, wówczas takie regulacje w zakresie w jakim są korzystniejsze będą miały pierwszeństwo przed niniejszą Umową.

ARTYKUŁ 10

KONSULTACJE I WYMIANA INFORMACJI

Na wniosek jednej Umawiającej się Strony, druga Umawiająca się Strona zgodzi się niezwłocznie na konsultacje w sprawie interpretacji lub stosowania niniejszej Umowy. Na wniosek którejkolwiek Umawiającej się Strony dokonywać się będzie wymiany informacji o wpływie jaki mogą mieć ustawodawstwo, przepisy, decyzje, praktyki i procedura administracyjna lub polityka drugiej Umawiającej się Strony na inwestycje objęte niniejszą Umową.

ARTYKUŁ 11

ZAKRES STOSOWANIA

Niniejsza Umowa ma zastosowanie do inwestycji dokonanych po dniu 1 stycznia 1990 roku na terytorium jednej Umawiającej się Strony zgodnie z jej ustawodawstwem i przepisami przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony.

ARTYKUŁ 12

WEJŚCIE W ŻYCIE

Niniejsza Umowa wejdzie w życie w dniu otrzymania noty późniejszej, w której jedna Umawiająca się Strona poinformuje drugą Umawiającą się Stronę, że jej wewnętrzne wymogi prawne dla wejścia w życie niniejszej Umowy zostały spełnione.

ARTYKUŁ 13

CZAS OBOWIĄZYWANIA I WYPOWIEDZENIE

1. Niniejsza Umowa pozostanie w mocy przez dziesięć (10) lat i będzie pozostawać w mocy przez dalszy taki sam okres lub okresy, chyba że którakolwiek z Umawiających się Stron powiadomi drugą Umawiającą się Stronę na rok przed wygaśnięciem pierwotnego lub każdego następnego okresu o zamiarze wypowiedzenia Umowy. Nota o wypowiedzeniu niniejszej Umowy uprawomocnia się po roku od daty otrzymania jej przez drugą Umawiającą się.

2. W odniesieniu do inwestycji dokonanych przed datą wejścia w życie wypowiedzenia niniejszej Umowy, postanowienia niniejszej Umowy pozostaną w mocy przez okres dziesięciu lat od daty wypowiedzenia niniejszej Umowy.

Sporządzono w ..... Skopje ..... dnia ..... 28.11. .... 1996 roku w dwóch egzemplarzach, w językach macedońskim, polskim i angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. W przypadku rozbieżności przy interpretacji tekst angielski będzie rozstrzygający.

Z upoważnienia
Rządu
Macedonskiego
Ljubomir Frčkovski

Z upoważnienia
Rządu
Rzeczypospolitej Polskiej
Dariusz Rosati

**A G R E E M E N T
B E T W E E N
T H E M A C E D O N I A N G O V E R N M E N T
A N D
T H E G O V E R N M E N T O F T H E R E P U B L I C O F P O L A N D
C O N C E R N I N G
T H E E N C O U R A G E M E N T A N D R E C I P R O C A L
P R O T E C T I O N O F I N V E S T M E N T S**

THE MACEDONIAN GOVERNMENT AND THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF POLAND, hereinafter referred as the Contracting Parties, desiring to intensify economic cooperation to the mutual benefit of both States, intending to create and maintain favorable conditions for investments by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party, recognizing the need to promote and protect foreign investments with the aim to foster the economic prosperity of both Contracting Parties, have agreed as follows:

ARTICLE 1

Definitions

For the purpose of this Agreement:

1. The term "investment" means any kind of asset invested by an investor of one Contracting Party, provided that they have been made in accordance with the laws and regulations of the other Contracting Party and shall include:

- a) movable and immovable property, guarantees and property rights, such as servitude, mortgages and other rights under the law;
- b) shares, parts or any other kind of participation;
- c) claims to money or to any performance having an economic value;
- d) copyrights, trade marks, patents or other intellectual or industrial property rights, know-how and goodwill;
- e) any rights of a financial nature granted by law or agreement, and any rights, concessions granted in accordance with applicable regulations, that regulate the performance of activities including to search for, process, extract and exploit natural resources.

2. The term "investor" refers to any natural or legal person of one Contracting Party that invested, is investing or intends to invest on the territory of the other Contracting Party.

a) The term "natural person" refers with regard to either Contracting Party to any natural person who is a national of one of the Parties to this Agreement;

b) The term "legal person" refers with regard to either Contracting Party to any legal person including, enterprises, companies, corporations, business associations and or organizations established or organized in accordance with the respective state legislation of either Contracting Party having their seat in the territory of that Contracting Party.

3. The term "return" means money yielded by an investment and in particular, profits, interest, dividends, royalties, any fees, including re-invested capital and capital gains.

4. The term "territory" means the territory of the Contracting States-Parties to this Agreement, including land, water and air space over which each of the States concerned has jurisdiction and sovereign rights pursuant to its internal legislation and international law.

5. Any change in the form of an investment, does not affect its character as an investment.

ARTICLE 2

Promotion and Admission of Investments

1. Each Contracting Party shall promote, in its territory, investments by investors of the other Contracting Party and admit such investments in accordance with its laws and regulations.

2. When a Contracting Party shall have admitted an investment in its territory, it shall grant in accordance with its laws and regulations the necessary permits in connection with such an investment and with the carrying out of licensing agreements and contracts for technical, commercial or administrative assistance. Each Contracting Party shall, whenever needed, endeavor to issue the necessary authorizations concerning the activities of consultants and other qualified persons of foreign nationality.

ARTICLE 3

Protection and Treatment of Investments

1. Each Contracting Party shall protect within its territory, investments made in accordance with its laws and regulations by investors of the other Contracting Party and shall not impair by unreasonable or discriminatory measures the management, maintenance, use, enjoyment, extension, sale and should it so happen, liquidation of such investments.

2. Each Contracting Party shall ensure fair and equitable treatment, within its territory, of the investments of the investors of the other Contracting party. This treatment shall not be less favorable than that granted by each Contracting Party to investments made by its own investors or by investors of a third State.

3. The treatment of items 1 and 2 of this Article shall not apply to privileges which either Contracting Party accords to investors of a third State because of its membership in, or association with, a free trade area, customs union, common market or to an existing or future convention on the avoidance of double taxation of an convention on other fiscal matters, and in case of the Macedonian Government, the relations established on the basis of the economic cooperation between the Macedonian Government and the former Yugoslav Republics.

ARTICLE 4

Expropriation and Compensation

1. Neither of the Contracting Parties shall take measures of expropriation, nationalization or any other measure having the same effect against investments belonging to investors of the other Contracting Party, unless the measures are taken in the public interest, on a non-discriminatory basis and under due process of law and provided that provisions be made for effective and adequate compensation.

Such compensation shall amount to the market value of the expropriated investment immediately before the expropriation or the impending expropriation become public knowledge. The compensation for damage includes also the interest calculated on the annual LIBOR basis from the date of nationalization to the date of payment.

2. The amount of compensation shall be settled in the convertible currency and freely transferable and paid without undue delay to the person entitled there to without regard to its residence or domicile.

A compensation shall be deemed to be made "without undue delay" if effected within such period as is normally required for the completion or transfer formalities.

The said period shall commence on the day on which the relevant request has been submitted and may not exceed three months.

3. Investors of either Contracting Party who suffer losses of their investments in the territory of the other Contracting Party due to war or other armed conflict, a state of national emergency, revolt, insurrection or riot shall be accorded, with respect to restitution, indemnification, compensation or other settlement, a treatment which is no less favorable than that accorded to its own investors or to investors of any third State.

Resulting payments shall, whenever possible, be transferable without delay, in the convertible and freely transferable currency.

ARTICLE 5

Transfer

1. Each Contracting Party, in whose territory investments have been made by investors of the other Contracting Party, shall grant those investors a free transfer of the payments relating to these investments, particularly of:

- a) the capital and additional sums necessary for the maintenance and development of the investment;
- b) gains, profits, interests, dividends and other current income;
- b) funds in repayment of loans including interest regularly contracted and documented and directly related to a specific investment;
- d) royalties and fees;
- e) the proceeds from a total or partial sale or liquidation of an investment;
- f) compensations provided for in Article 4;
- g) the earnings of nationals of one Contracting Party who are allowed to work in connection with an investment in the territory of the other.

2. Transfers shall be effected without delay in a freely convertible currency in the normal applicable exchange rate at the date of the transfer, in accordance with the procedures established by the Contracting Party in whose territory the investment was made, provided that all financial obligations toward this Contracting Party have been fulfilled.

3. The Contracting Parties undertake to accord to transfers referred to in paragraphs 1 and 2 of this Article a treatment no less favorable than that accorded to transfers originating from investments made by investors of any third State.

ARTICLE 6
Subrogation

1. If a Contracting party or any agency makes a payment to any of its investors under a guarantee or insurance, it has contracted in respect of an investment, the other Contracting Party shall recognize the validity of the subrogation in favor of the former Contracting Party or agency to any right or title held by the investor.

The Contracting Party or any agency that is subrogated in the rights of an investor shall be entitled to the same rights as those of the investor and to the extent that they exercise such rights they shall do so subject to the obligations of the investor pertaining to such insured investment.

2. In the case of subrogation as defined in paragraph 1 above, the investor shall not pursue a claim unless authorized to do so by the Contracting Party or any agency thereof.

ARTICLE 7

**Settlement of Disputes between one Contracting Party
and an Investor of the Other Contracting Party**

1. Disputes between one of the Contracting Parties and an investor of the other Contracting Party shall be notified in writing, including detailed information, by the investor to the host Contracting Party of the investment. Any dispute between the Contracting Parties, should be settled by means of a friendly agreement.

2. If the dispute cannot be settled amicably within six months from the date of the written notification by which the other Contracting Party has been advised about the subject of the dispute, the investor concerned may suggest, at his own choice, that the dispute be submitted to:

- the competent court of the Contracting Party in the territory of which the investment has been made;

- the "ad hoc" court of arbitration established under the Arbitration Rules of Procedure of the United Nations Commission for International Trade Law (UNCITRAL).

- the International Center for Settling Investment Disputes (ICIDS), in accordance with the Convention for Settling Investment Disputes between States and Citizens, open for signature since 18.03.1965 in Washington DC, if both Contracting Parties signed this Convention;

3. Once the dispute has been submitted to the competent tribunal of the Contracting Party or to international arbitration, the choice of one or the other procedure will be definitive.

4. The arbitration award shall be based on:

- the provisions of this Agreement;
- the national law of the Contracting Party in whose territory the investment was made, including the rules relative to conflicts of law;;
- the rules and the universally accepted principles of international law.

4. The arbitration decisions shall be final and binding for the Parties in conflict. Each Contracting Party undertakes to execute the decisions in accordance with its national law.

ARTICLE 8

Settlement of Disputes between Contracting Parties

1. Disputes between Contracting Parties regarding the interpretation and application of the provisions of this Agreement shall be settled by consultation and negotiation through diplomatic channels.

2. If both Contracting Parties cannot reach an agreement within six months after the beginning of the dispute between themselves, the latter shall, upon request of either Contracting Party, be submitted to an arbitration tribunal which shall be constituted as follows:

Each Contracting Party shall appoint an arbitrator and these two arbitrators shall nominate a chairman who shall be a national of a third State, which maintains diplomatic relations with both Contracting Parties.

3. If one of the Contracting Parties has not appointed its arbitrator and has not followed the invitation of the other Contracting Party to make that appointment within two months, the arbitrator shall be appointed upon the request of that Contracting Party by the President of the International Court of Justice.

4. If both arbitrators cannot reach an agreement about the choice of the chairman within two months after their appointment, the latter shall be appointed upon the request of either Contracting Party by the President of the International Court of Justice.

5. If, in the cases specified under paragraphs 3 and 4 of this Article, the President of the International Court of Justice is prevented from carrying out the said function, or if he is a national of either Contracting Party, the appointment shall be made by the Vice-President, and if the latter is prevented or if he is national of either Contracting Party, the appointment shall be made by the most senior Judge of the Court who is not a national of either Contracting Party.

6. Subject to other provisions made by the Contracting Parties, the tribunal shall determine its procedure. The tribunal shall reach its decisions by a majority of votes.

7. The decisions of the tribunal are final and binding for each Contracting Party.

8. Each Contracting Party shall bear the costs of its own member of the tribunal and of its representation in the arbitral proceedings; the costs of the chairman and remaining costs shall be borne in equal parts by the Contracting Parties. The tribunal may, however, decide that a higher proportion of costs shall be borne by one of the Contracting Parties and this award shall be binding on both Contracting Parties.

ARTICLE 9

More Favorable Provisions

If the domestic law of either Contracting Party, or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to this Agreement contain a regulation, whether general or specific entitling investments by investors of the other Contracting Party to a treatment more favorable than is provided for by this Agreement, such regulation shall to the extent that it is more favorable prevail over this Agreement.

ARTICLE 10

Consultations and Exchange of Information

Upon request by either Contracting Party, the other Contracting Party shall agree promptly to consultations on the interpretation or application of this Agreement.

Upon request by either Contracting Party, information shall be exchanged on the impact that the laws, regulations, decisions, administrative practices or procedures or policies of other Contracting Party may have on investments covered by this Agreement.

ARTICLE 11

Scope of Application

The present Agreement shall apply to investments in the territory of a Contracting Party made in accordance with its laws and regulations by investors of the other Contracting Party on the date of entering into force of this Agreement.

ARTICLE 12

Entry into Force

This Agreement shall enter into force on the latter date on which either Contracting Party notifies the other that its internal legal requirements for the entry into force of this Agreement have been fulfilled.

ARTICLE 13
Duration and Denunciation

1. This Agreement shall remain in force for a period of ten (10) years and shall continue in force thereafter for a similar period or periods unless, one year before the expiration of the initial or any subsequent period, either Contracting Party notifies the other Contracting Party of its intention to denounce the Agreement.

The notice of denunciation shall become effective one year after it has been received by the other Contracting Party.

2. In respect to investments made prior to the date when the notice of denunciation of this Agreement become effective, the provisions of this Agreement shall continue to be effective for a period of ten years from the date of denunciation of this Agreement.

Done in Skopje, on 28.11.1996 in two original versions, in the Macedonian, Polish and English languages, all texts being equally authentic. In a case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

FOR THE MACEDONIAN
GOVERNMENT
Ljubomir Frckovski
Minister of Foreign Affairs

FOR THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF POLAND
Darius Rosati
Minister of Foreign Affairs

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".